

بررسی رابطه بین رضایت شغلی و شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی

هادی اسحق‌نایی^۱ احمد محبی^۲ مهدی زارع^{۳*} تیمور آقاملایی^۴ مرضیه خادمیان^۵ موسی سلیمانی احمدی^۶

۱. گروه طب کار، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران. 0000-0003-2188-5277:ORCID
۲. کارشناسی ارشد، مدیریت محیط‌زیست، دانشگاه آزاد اسلامی زاهدان واحد علوم و تحقیقات، زاهدان، ایران.
۳. گروه بهداشت حرفه‌ای، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی در ارتقاء سلامت، پژوهشکده سلامت هرمزگان، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران.
۴. مرکز تحقیقات قلب و عروق، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران.
۵. کارشناسی، مامایی، مرکز بهداشت شهرستان بندرعباس، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران.
۶. گروه بیولوژی و کنترل ناقلین، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی در ارتقاء سلامت، پژوهشکده سلامت هرمزگان، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران.

چکیده

هدف: رضایت شغلی یکی از عوامل روانی-اجتماعی است که ممکن است در بروز اختلالات اسکلتی-عضلانی نقش داشته باشد. به همین منظور این پژوهش به بررسی رابطه بین رضایت شغلی و شیوع علائم اختلالات اسکلتی-عضلانی در بین کارکنان منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس انجام شد.

روش‌ها: تحقیق حاضر از نوع توصیفی-تحلیلی است که بر روی ۴۰۰ نفر از کارکنان منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج‌فارس انجام شد. ابزار پژوهش پرسشنامه رضایت شغلی (اسپکتور) و پرسشنامه شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی (نوردیک) می‌باشد. اطلاعات جمع‌آوری‌شده از طریق نرم‌افزار آماری SPSS و رگرسیون لجستیک مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: یافته‌های حاصل از این تحقیق نشان می‌دهد بین امتیاز کلی رضایت شغلی و علائم کلی اختلالات اسکلتی-عضلانی رابطه معناداری وجود ندارد. اما بین رضایت شغلی با علائم اختلالات اسکلتی عضلانی در گردن، آرنج، باسن و ران رابطه معناداری وجود دارد ($P\text{-Value} < 0/05$).

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه این پژوهش نشان داد بین رضایت شغلی و شیوع علائم برخی از اختلالات اسکلتی-عضلانی رابطه معناداری وجود دارد، می‌توان با افزایش سطح رضایت شغلی از شیوع این اختلالات کاست. بر این اساس می‌توان گفت بهبود حقوق و دستمزد، پاداش و ارتقاء ابزارهای مناسبی جهت کاهش اختلالات اسکلتی-عضلانی می‌باشند.

کلیدواژه‌ها: رضایت شغلی، اختلالات اسکلتی عضلانی، شیوع، کارکنان.

نوع مقاله: پژوهشی

پذیرش مقاله: ۹۷/۱۱/۰۲

دریافت مقاله: ۹۷/۰۷/۳۰

ارجاع: اسحق‌نایی هادی، محبی احمد، زارع مهدی، آقاملایی تیمور، خادمیان مرضیه، سلیمانی احمدی موسی. بررسی رابطه بین رضایت شغلی و شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی. طب پیشگیری. ۱۳۹۷؛ ۲۵(۲): ۴۶-۵۲.

مقدمه

رضایت شغلی عبارت است از میزان احساسات و نگرش‌های مثبت که افراد نسبت به شغل خود دارا می‌باشند (۱). از نظر سازمانی سطح بالای رضایت شغلی منعکس‌کننده جوسازمانی بسیار مطلوبی است که منجر به جذب و بقای کارکنان می‌شود (۲). بعد از جنگ جهانی دوم، شناخت عواملی که می‌تواند موجب رضایت شغلی و تشویق افراد به کار شود،

بیش‌ازپیش موردتوجه قرار گرفت (۳). نتایج تحقیقات جامعه‌شناسان سازمانی معاصر بر این امر تأکید دارد که کارکنان زمانی ازخودبیگانه و از کار بیزار می‌شوند که به فعالیت‌هایی مشغول باشند که پاداش ندارد، قابلیت‌ها و نیروهای بالقوه آن‌ها بیان نمی‌شود و حق کنترل ندارند (۴). مطالعه‌ای که بر روی ۱۱۶ نفر از دریانوردان انجام شد نشان داد که رضایت شغلی به طرز قابل‌توجهی با عملکرد کارکنان مرتبط است.

نویسنده مسئول: مهدی زارع، دکترای تخصصی، بهداشت حرفه‌ای، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی در ارتقاء سلامت، پژوهشکده سلامت هرمزگان، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان، بندرعباس، ایران.

ORCID: 0000-0002-5424-1083

پست الکترونیکی: mzare56@gmail.com

تلفن: ۷۶۳۳۳۳۶۲۰۲

شناخته‌شده نیست. اما شواهد مربوط به این ارتباط رو به افزایش است (۷).

با توجه به اینکه رضایت شغلی دارای ابعاد مختلفی است و الگوی میزان ارتباط ابعاد مختلف رضایت شغلی و سایر متغیرهایی مانند اختلالات اسکلتی-عضلانی می‌تواند در جوامع مختلف متفاوت باشد، بنابراین جهت ارتقا رضایت شغلی و کنترل عوامل مرتبط با آن باید اطلاع جامعی از وضعیت رضایت شغلی در جامعه مورد نظر کسب شود. بدین ترتیب، با شناخت ابعاد و جنبه‌های موثر رضایت شغلی، می‌توان برنامه‌ریزی مناسبی جهت ارتقای رضایت شغلی و کنترل عوامل موثر از جمله شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی جهت بهبود بهره‌وری و سلامت کارکنان انجام داد. با توجه به این مسئله، هدف از این تحقیق تعیین رابطه بین رضایت شغلی و شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی کارکنان منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس می‌باشد.

مواد و روش‌ها

در این پژوهش که از نوع توصیفی-تحلیلی و مقطعی می‌باشد، جامعه آماری شامل کلیه کارکنان شاغل در منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس بودند. با در نظر گرفتن دقت ۵ درصد، سطح اطمینان ۹۵ درصد و $P\text{-Value} = 0/05$ تعداد ۴۰۰ نفر طبق فرمول $n = \frac{p \times q \times z^2}{d^2}$ به‌عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند. نمونه‌های مورد مطالعه با استفاده از روش تصادفی طبقه‌ای، انتخاب شدند. معیار ورود به مطالعه شامل داشتن سواد خواندن و نوشتن، داشتن حداقل یک سال سابقه کار در شرکت منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس و نیز نداشتن بیماری اسکلتی-عضلانی غیر مرتبط با شغل بود. معیارهای خروج شامل داشتن بیماری اسکلتی-عضلانی غیر مرتبط با شغل و عدم تمایل فرد انتخاب‌شده به شرکت در مطالعه بود. به‌منظور جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز از

همچنین این تحقیق نشان داد که میزان استرس و پاداش از عوامل تعیین‌کننده رضایت شغلی هستند (۵). مطالعه‌ای که به‌منظور تعیین اثر افزایش حقوق بر رضایت شغلی انجام شد، نشان داد که افزایش حقوق منجر به افزایش رضایت شغلی می‌شود. از سوی دیگر نتایج نشان دادند که این افزایش دارای یک الگوی دینامیک است، به این معنی که افزایش حقوق به‌طور مقطعی منجر به افزایش رضایت شغلی می‌شود، سپس رضایت شغلی شروع به کاهش کرده و در طی دو سال اثر افزایش حقوق از بین می‌رود (۶).

آسیب‌های اسکلتی-عضلانی مرتبط با کار از جمله بزرگ‌ترین مشکلات بهداشت شغلی در کشورهای صنعتی و کشورهای در حال توسعه است. این آسیب‌ها در اثر تخریب جمعی بافت‌های دستگاه اسکلتی-عضلانی طی ماه‌ها و سال‌ها مواجهه با عوامل استرس‌زای بیومکانیکی و نیز عوامل روانی-اجتماعی در محیط کار رخ می‌دهند. عوامل روان‌شناختی معمولاً به عوامل مختلفی تقسیم می‌شوند که محیط کار و شغل، محیط فرا شغلی و ویژگی‌های فردی را توصیف می‌کنند. تعامل بین این سه عامل می‌تواند باعث ایجاد استرس شده و بر سلامت کارکنان و عملکرد آن‌ها تأثیر بگذارد.

عوامل روان‌شناختی که بر سلامت تأثیر می‌گذارد شامل ویژگی‌های سازمانی، روابط بین فردی، جنبه‌های زمانی شغلی و جنبه‌های مالی و اجتماعی می‌شوند. مطالعات نشان داده‌اند که رضایت شغلی، بارکاری، یکنواختی، کنترل شغلی، حمایت اجتماعی و غیره با اختلالات اسکلتی-عضلانی در ارتباط است (۷). در این ارتباط مطالعات نشان داده‌اند که مداخله و بهبود عوامل روانی اجتماعی و نیز مداخلات ارگونومیک تأثیری بیش از مداخلات ارگونومیک به‌تنهایی در کاهش درد ناشی از اختلالات اسکلتی-عضلانی دارد (۸). با این حال ارتباط بین آسیب‌های اسکلتی-عضلانی و عوامل روانی اجتماعی، از جمله رضایت شغلی، به‌طور کامل مشخص نیست و مکانیسم‌های آن

عضلانی کارکنان از تحلیل رگرسیون لجستیک استفاده شد. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۰ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

بررسی توزیع فراوانی جمعیت نمونه مورد بررسی برحسب جنس نشان داد که ۹/۵ درصد از کل افراد مورد مطالعه زن و ۹۰/۵ درصد مرد می‌باشند. همچنین بررسی توزیع فراوانی پاسخ‌گویان برحسب سن نشان داد که ۲۴ درصد از پاسخ‌گویان در محدوده سنی ۳۰-۳۴ سال، ۲۳/۸ درصد زیر ۳۰ سال، ۲۳ درصد ۳۵-۳۹ سال، ۱۸ درصد ۴۰-۴۴ سال و ۱۱/۳ درصد در محدوده سنی ۴۵ سال و بیشتر هستند. همچنین گستره سنی افراد مورد مطالعه از ۲۲ تا ۵۸ سال می‌باشد. بر اساس بررسی انجام شده، ۹۳/۵ درصد از پاسخ‌گویان، راست‌دست و ۶/۵ درصد از آن‌ها چپ‌دست می‌باشند.

نتایج حاصل از بررسی شیوع علائم اختلالات عضلانی-اسکلتی طی ۱۲ ماه گذشته در جمعیت مورد مطالعه در جدول ۲ ارائه شده است. بر اساس داده‌های ۸۴/۵ درصد پاسخ‌گویان در یک سال گذشته اختلالاتی را در بدن خود تجربه کرده که بیشترین موارد به ترتیب مربوط به کمر با ۶۴/۲ درصد، گردن با ۵۷/۸ درصد، زانو با ۵۲/۳ درصد و شانه با ۴۸/۷ درصد بوده است. کمترین میزان اختلال مربوط به آرنج با ۲۲/۳ درصد و باسن و ران با ۲۲/۵ درصد اختصاص داشت.

جدول ۲- شیوع علائم اختلالات عضلانی-اسکلتی طی ۱۲ ماه گذشته

ناحیه‌ی بدن	فراوانی	درصد
کمر	۲۵۷	۶۴/۴
گردن	۲۳۱	۵۷/۸
زانو	۲۱۳	۵۲/۳
شانه	۱۹۵	۴۸/۷
پا و قوزک پا	۱۵۹	۳۹/۸
پشت	۱۵۴	۳۸/۵
مچ دست	۱۳۹	۳۴/۷
باسن و ران	۹۰	۲۲/۵
آرنج	۸۹	۲۲/۳

پرسشنامه محقق ساخته رضایت شغلی و پرسشنامه استاندارد نوردیک (شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی) استفاده گردید. پرسشنامه‌ها به صورت حضوری توزیع نمود و تکمیل شد. پرسشنامه رضایت شغلی برای سنجش سطح رضایت شغلی است که شامل ۳۶ سؤال و ۹ بعد (حقوق و دستمزد، ارتقاء، سرپرستی، مزایا، پاداش‌ها، شرایط کاری، همکاران، ماهیت کار و ارتباطات) می‌باشد. به هر یک از سؤالات پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت امتیازی بین ۱ تا ۶ داده شد. بنابراین مجموع امتیازات هر پرسشنامه رضایت شغلی بین ۳۶ تا ۲۱۶ بود. جهت قضاوت در مورد وضعیت رضایت شغلی هر فرد، امتیاز کل سؤالات پرسشنامه بر عدد ۳۶ تقسیم شد و قضاوت بر اساس جدول ۱ صورت گرفت.

جدول ۱- معیار تعیین میزان رضایت شغلی کارکنان

میانگین امتیازات	درجه رضایت شغلی
۴۷/۴±۳۳/۸۶	بار فکری
۶۸/۹۶±۹/۹۱	بار فیزیکی
۶۸/۱۲±۳/۱۱	فشار زمانی
۸۰/۲۱±۵/۷۲	میزان تلاش و کوشش
۶۵/۸۸±۲/۵	عملکرد و کارایی
۶۹/۷۹±۸/۴	میزان کسل‌کنندگی
۶۶/۴۴±۱۴/۴	بارکاری ذهنی کل

پرسشنامه استاندارد نوردیک نیز شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی کارکنان را می‌سنجد که شامل ۲۷ سؤال می‌باشد. این پرسشنامه در اختیار افراد مورد مطالعه قرار گرفت و به روش خود ایفایی تکمیل شد. برای تعیین اعتبار پرسشنامه از روش تحلیل محتوا و نظرات متخصصان و برای تعیین پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرون باخ استفاده شد که در کل این ضریب ۰/۹۱ محاسبه گردید.

در این پژوهش برای توصیف داده‌های جمع‌آوری شده از شاخص‌های آماری از جمله فراوانی، درصد فراوانی، آمارهای توصیفی و انواع جداول و نمودارها استفاده گردید. همچنین جهت تعیین ارتباط بین متغیرهای رضایت شغلی و اختلالات اسکلتی-

بسیار خوب	۰	۰
عالی	۰	۰
جمع	۴۰۰	۱۰۰

عدم وجود اختلال	۶۲	۱۵/۵
وجود اختلال در یکی از نواحی	۳۳۸	۸۴/۵

جدول ۳ توزیع فراوانی جمعیت نمونه برحسب درجه رضایت شغلی را در افراد مورد مطالعه نشان می‌دهد. بر اساس داده‌ها ۴۳ درصد پاسخ‌گویان از شغل خود ناراضی و یا بسیار ناراضی هستند. رضایت ۳۳/۸ درصد پاسخ‌گویان از شغل خود در حد ضعیف، ۱۶/۸ درصد در حد متوسط، ۵ درصد در حد قابل قبول و ۱ درصد در حد خوب می‌باشد.

جدول ۳- توزیع فراوانی جمعیت نمونه برحسب درجه رضایت شغلی

درجه رضایت	فراوانی	درصد
بسیار ناراضی	۷۲	۱۸
ناراضی	۱۰۲	۲۵
ضعیف	۱۳۵	۳۳/۸
متوسط	۶۷	۱۶/۸
قابل قبول	۲۰	۵
خوب	۴	۱

به منظور تعیین این‌که آیا بین رضایت شغلی و اختلالات اسکلتی-عضلانی در بین کارکنان منطقه ویژه ارتباط معناداری وجود دارد یا خیر، تحلیل رگرسیونی لجستیک انجام شد که نتایج آن در جدول ۴ ارائه شده است. مشاهده می‌شود، ضریب B و آماره نسبت بخت‌ها رابطه منفی و معکوس بین دو متغیر را نشان می‌دهد. آماره والد و سطح معناداری نشان می‌دهند که رابطه رضایت شغلی و اختلالات اسکلتی-عضلانی در گردن، آرنج و باسن و ران معنادار است. مقدار نسبت بخت‌ها نشان می‌دهد که به ازای یک واحد افزایش در رضایت شغلی، احتمال اختلال در گردن ۱/۷ درصد، در آرنج ۲/۲ درصد و در باسن و ران ۱/۶ درصد کاهش می‌یابد.

جدول ۴- نتایج تحلیل رگرسیونی لجستیک متغیر رضایت شغلی و اختلالات اسکلتی-عضلانی

اختلالات	ضریب B	S.E	والد	سطح معناداری	نسبت بخت‌ها Exp(B)
گردن	-۰/۰۱۷	۰/۰۰۵	۱۱/۸۸۵	۰/۰۰۱	۰/۹۸۳
شانه	-۰/۰۰۴	۰/۰۰۵	۰/۶۳۹	۰/۴۲۴	۰/۹۹۶
آرنج	-۰/۰۲۲	۰/۰۰۶	۱۳/۹۴۸	۰/۰۰۰	۰/۹۷۸
مچ دست	-۰/۰۰۲	۰/۰۰۵	۰/۱۱۸	۰/۷۳۲	۰/۹۹۸
پشت	-۰/۰۰۶	۰/۰۰۵	۱۳/۳۳۳	۰/۲۵۰	۰/۹۹۴
کمر	-۰/۰۰۲	۰/۰۰۵	۰/۱۸۵	۰/۶۶۷	۰/۹۹۸
باسن و ران	-۰/۰۱۶	۰/۰۰۶	۷/۸۴۳	۰/۰۰۵	۰/۹۸۴
زانو	-۰/۰۰۳	۰/۰۰۵	۰/۳۰۱	۰/۵۸۳	۰/۹۹۷
پا و قوزک پا	-۰/۰۰۷	۰/۰۰۵	۲/۱۴۳	۰/۱۴۳	۰/۹۹۳
اختلالات اسکلتی-عضلانی	-۰/۰۱۱	۰/۰۰۷	۲/۹۴۷	۰/۰۸۶	۰/۹۸۹

درصد، زانو ۵۲/۳ درصد و شانه ۴۸/۷ درصد بوده است. کمترین میزان اختلال مربوط به آرنج ۲۲/۳ درصد و باسن و ران ۲۲/۵ درصد می‌باشد که هرگونه برنامه پیشگیری باید بر روی کنترل عوامل خطر مربوط به این نواحی متمرکز شود. نتایج این بخش از مطالعه تا حد زیادی موازی است با نتایج مطالعه Moom و همکاران که به بررسی شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی در بین کارکنان بانک در پنجاب هندوستان پرداخته و دریافته‌اند که بیشترین موارد اختلالات اسکلتی-عضلانی در ۱۲ ماه گذشته در نواحی کمر، پشت و گردن رخ داده

بحث و نتیجه‌گیری

این تحقیق به منظور بررسی ارتباط بین شیوع اختلالات اسکلتی عضلانی و رضایت شغلی در بین کارکنان منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس انجام شد. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که اختلالات اسکلتی-عضلانی در بین کارگران مورد بررسی از شیوع قابل توجهی برخوردار است، به گونه‌ای که ۸۴/۵ درصد پاسخ‌گویان در یک سال گذشته اختلالاتی را در یکی از نواحی بدن خود تجربه کردند که بیشترین این موارد به ترتیب مربوط به کمر ۶۴/۲ درصد، گردن ۵۷/۸

روانی اجتماعی را یکی از فاکتورهای موثر در بروز اختلالات اسکلتی عضلانی و غیبت ناشی از آن ذکر کردند (۱۳).

بر اساس یافته‌های این پژوهش، رضایت از ارتباطات با اختلال در گردن و آرنج دارای رابطه معنادار است و به ازای یک واحد افزایش در رضایت از ارتباطات، احتمال اختلال در گردن $6/4\%$ درصد و اختلال در آرنج $14/4\%$ درصد کاهش می‌یابد. گروه کاری به‌عنوان یک سیستم اجتماع حمایتی برای روحیه کارکنان محسوب می‌شود. اگر افراد دارای ویژگی‌های اجتماعی مشابه و نگرش‌ها و باورهای مشابه باشند جوی را به وجود می‌آورند که در سایه آن رضایت شغلی را فراهم می‌آورد. دوستی و صمیمیت در روابط میان کارکنان یک محرک قوی انگیزشی است که به رضایت شغلی منجر می‌گردد و فقدان این امر ممکن است منجر به بروز مشکلاتی از جمله عدم رضایت شغلی شود. چنانچه در یک سازمان برخوردهای منفی بین کارکنان گسترش پیدا کند، ضعف روحیه را به همراه دارد و نهایتاً به برهم خوردن آرامش روانی منجر خواهد شد (۱۴). بنابراین، برای افزایش رضایت از ارتباطات شغلی باید مواردی همچون بهبود روابط در محیط کار، ارائه پشتیبانی، ایجاد جو دوستانه و مشارکت و پذیرش احترام به فرد موردتوجه قرار گیرد تا از طریق دستیابی به سطح بالاتری از رضایت شغلی سطح اختلالات اسکلتی-عضلانی کاهش یابد.

با توجه به این‌که این پژوهش نشان داد بین رضایت شغلی و شیوع علائم برخی از اختلالات اسکلتی-عضلانی (اختلالات اسکلتی عضلانی در گردن، آرنج، باسن و ران) رابطه معناداری وجود دارد، می‌توان با افزایش سطح رضایت شغلی از شیوع این اختلالات کاست. بر این اساس می‌توان گفت بهبود حقوق و دستمزد، پاداش و ارتقاء ابزارهای مناسبی جهت کاهش اختلالات اسکلتی-عضلانی می‌باشند.

تشکر و قدردانی

است (۱۰). همچنین نتایج این بخش از تحقیق همسو است با نتایج حاصل از مطالعه Kamoun و همکاران در تونس که به بررسی کمردرد در کارکنان بیمارستانی پرداختند و نشان دادند که حدود ۶۶ درصد از افراد مورد مطالعه در طول دوره‌ی مطالعه دچار کمردرد شدند که در $54/4\%$ درصد از موارد درد شدید و یا بی‌نهایت شدید گزارش شد (۱۱).

همچنین مطالعه حاضر رابطه معناداری را بین جنس و شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی در ناحیه مچ دست، پشت و کمر نشان داد. به‌گونه‌ای که احتمال بروز اختلالات اسکلتی-عضلانی در پشت و کمر در بین مردان بیش از زنان، اما در مچ دست، احتمال اختلال در بین زنان بیش از مردان است. نتایج این بخش از مطالعه در تضاد با نتایج مطالعه Kamoun و همکاران که نشان دادند احتمال بروز کمردرد در زنان مورد مطالعه بیشتر از مردان است. علت این تفاوت می‌تواند تفاوت در ماهیت شغل زنان در مطالعه حاضر و مطالعه Kamoun و همکاران باشد، به‌این‌ترتیب که در مطالعه حاضر، زنان بیشتر در محیط اداری فعالیت می‌کردند که تنش‌های وارده بر ناحیه کمر در مقایسه با مردان که در محیط صنعتی فعالیت‌های سنگین انجام می‌دادند کمتر بود. برعکس، در مطالعه Kamoun و همکاران ماهیت شغلی زنان و مردان یکسان بوده و به دلیل مقاومت و توان کمتر زنان که منجر به آسیب‌پذیری بیشتر می‌شود، شیوع کمردرد در زنان بیشتر است (۱۱).

تحلیل رگرسیونی لجستیک تک‌متغیره بین رضایت شغلی و اختلالات اسکلتی-عضلانی نشان می‌دهد که رضایت شغلی با اختلالات اسکلتی-عضلانی در نواحی گردن، آرنج و باسن و ران دارای ارتباطی معنادار است. نتایج این بخش از مطالعه همسو است با نتایج مطالعه Kim و همکارش که نشان دادند یکی از عوامل تأثیرگذار در بروز ناراحتی در اندام‌های فوقانی، رضایت شغلی می‌باشد (۱۲). همچنین، نتایج این بخش از مطالعه همسو است با نتایج مطالعه Saldiva و Ferreira Jr که به بررسی عوامل تعیین‌کننده اختلالات اسکلتی-عضلانی پرداخته و عوامل

که در انجام این پژوهش مشارکت داشته‌اند، تشکر و قدردانی نمایند.

بدین‌وسیله نویسندگان این مقاله بر خود لازم می‌دانند از کلیه کارکنان منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس

References

- Moghimi M. Organization and management: Research approach. 2nd en. Tehran: Termeh Publications; 2001. [Persian]
- Seyed Javadin SR. Theories of management and organization. Tehran: Negahe Danesh Publications; 2007. [Persian]
- Pour Soleimani AG, Azadeh Dell MR. Principles of organizational behavior. Rasht: Varaste Publications; 2001. [Persian]
- Robbins SP, Timothy A. Organizational behavior. 17th ed. London: Pearson; 2017.
- Yuen KF, Loh HS, Zhou Q, Wong YD. Determinants of job satisfaction and performance of seafarers. *Transp Res Part A Policy Pract.* 2018; 110:1-12. Doi: 10.1016/j.tra.2018.02.006
- Diriwaechter P, Shvartsman E. The anticipation and adaptation effects of intra- and interpersonal wage changes on job satisfaction. *J Econ Behav Organ.* 2018; 146:116-40. Doi: 10.1016/j.jebo.2017.12.010
- Baek K, Yang S, Lee M, Chung I. The association of workplace psychosocial factors and musculoskeletal pain among korean emotional laborers. *Saf Health Work.* 2018; 9(2):216-23. Doi: 10.1016/j.shaw.2017.09.004
- Feuerstein M, Nicholas RA, Huang GD, Dimberg L, Ali D, Rogers H. Job stress management and ergonomic intervention for work-related upper extremity symptoms. *Appl Ergon.* 2004; 35(6):565-74. Doi: 10.1016/j.apergo.2004.05.003
- Choobineh AR, Rahimi Fard H, Jahangiri M, Mahmood Khani S. Musculoskeletal injuries and their associated risk factors in office workplaces. *IOH.* 2012; 8(4):70-81. [Persian]
- Moom RK, Sing LP, Moom N. Prevalence of musculoskeletal disorder among computer bank office employees in Punjab (India): A case study. *Procedia Manuf.* 2015; 3:6624-31. Doi: 10.1016/j.promfg.2015.11.002
- Kamoun S, Allagui I, Bouzgarrou L, Rassas I, Omrane A, Amri C, et al. Low back pain in healthcare: Study among 300 health care workers of two university hospitals in the center of Tunisia. *Ann Phys Rehabil Med.* 2015; 58(Supplement 1):e90. Doi: 10.1016/j.rehab.2015.07.220
- Kim KS, Kim MG. Gender-related factors associated with upper extremity function in workers. *Saf Health Work.* 2010; 1(2):158-66. Doi: 10.5491/SHAW.2010.1.2.158
- Ferreira Jr M, Saldiva PH. Computer- telephone interactive tasks: Predictors of musculoskeletal disorders according to work analysis and workers' perception. *Appl Ergon.* 2002; 33(2):147-53. Doi: 10.1016/S0003-6870(01)00058-8
- Mir Sepasi N. Strategic human resource management and labor relations. 20th ed. Tehran: Mir Publications; 2003. [Persian]

Relationship between job satisfaction and musculoskeletal disorders

Hadi Eshaghi Sani¹ Ahmad Mohebbi² Mehdi Zare^{3*} Teamur Aghamolaei⁴ Marzieh Khademian⁵
Moussa Soleimani Ahmadi⁶

1. Department of Occupational Medicine, Faculty of Medicine, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran.

ORCID: 0000-0003-2188-5277

2. MSC, Environmental Science Management, Islamic Azad University Science and Research Branch, Zahedan, Iran

3. Department of Occupational Health, Social Determinants on Health Promotion Research Center, Hormozgan Health Institute, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran.

4. Cardiovascular Research Center, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran.

5. BSC, Midwifery, Bandar Abbas Health Center, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran.

6. Department of Biology and Vector Control, Social Determinants on Health Promotion Research Center, Hormozgan Health Institute, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran.

ABSTRACT

Introduction: Job satisfaction is one of the psychosocial factors that may be related to musculoskeletal disorders. The aim of this study was to determine the relationship between job satisfaction and musculoskeletal disorders in Persian Gulf mine and metal industry workers.

Methods: This descriptive-analytical study conducted on 400 workers working in Persian Gulf mine and metal industry. The tools of research were self-administered job satisfaction and musculoskeletal disorders (Nordic) questionnaires. The collected data were analyzed by SPSS software and Logistic Regression test.

Results: The results indicated that there is no significant relationship between the overall scores of job satisfaction and musculoskeletal disorders. But there was a significant relationship between job satisfaction and disorders in Neck, elbows, hips, and thighs (P-Value<0.05).

Conclusion: Since this research showed a relationship between job satisfaction and the prevalence of symptoms of some musculoskeletal disorders, it can be concluded that improvement of some dimensions of job satisfaction including salary, bonus, and job promotion is a good tool to reduce musculoskeletal disorders.

KeyWords: Job Satisfaction, Musculoskeletal Disorders, Prevalence, Workers.

Review Article

Received: 22 Oct 2018

Accepted: 22 Jan 2019

Citation: Eshaghi Sani H, Mohebbi A, Zare M, Aghamolaei T, Khademian M, Soleimani Ahmadi M. Relationship between job satisfaction and musculoskeletal disorders. JPM. 2018; 5(2):46-52

Correspondence: Mehdi Zare, Department of Occupational Health, Social Determinants on Health Promotion Research Center, Hormozgan University of Medical Sciences, Bandar Abbas, Iran

Tel: +98 7633336202

Email: mzare56@gmail.com

ORCID: 0000-0002-5424-1083